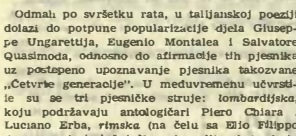

GIACOMO
SCOTTI

mlada talijanska poezija,
zanzotto i jezik galaksije

Nakon ovog kratkog pregleda koji je poslužio kao pregovor, potrebno bi bilo dati zaokruženu sliku, koja bi izvan kronologije predstavljala, dala sukus situacije. Jednom je jedan talijanski kritičar, da se nećime zapaziti za vrijeme ljetnih praznika, učinio popis svih nagrada za poeziju, koje postoje na susjednom poluotoku i uspio mu je navedi osamdeset i osam. To je, naravno, sigurno preopterećujuće, ali pokušaj da se to malo od uspjeha i od časa u Italiji ima toliko ljudi koji se bave poezijom (a koji nitko ne čita) upravo obilje nagrada, koje odgovara neobičnoj plodnosti stihotvoraca. Ali kakav se zaključak može izvući iz te pojave? Naizgled se na području u kojem je opasno davati nepobitne sudove. Zaista se ne smije zaboraviti da talijanska književnost posljednjih godina, uzna i kvantitativno, pokazuje izuzetan kvalitativni kvantitativni rast, te da je, u vrijeme kada se svega za prozu, ali ne treba sjetiti da je u steni, veliki uspjeha narativne književnosti

Kad posmatramo tajfajnsku poeziju treba imati na umu činjenicu da je ona, u toku svoje stope, slijedila podjednaki poetski razaz: da je "opterećena" nepostojećim vauzumom, je osjeća potrebu za oslobodjenom od okamenjenih formi, za novu jedrinu i efikasnost u suočenju s novim životnim problemima. U toj pobuni vidno mjesto zauzima jedan pjesnik koji bi mogao simbolično zastupati četu najboljih, pjesnik čiju poeziju posebno volim, jer je poezija konkretna, tjelesna i iskustvena, jer predstavlja jedinstvo riječi, slike i preuzmeta, realnost metafore, kreaciju a ne imitaciju: Andrea Zanzotto.

Već u jednoj prijalnoj zbirci – *Vokatu* – pružio nam je Zantotto neke od najzabudljivijih pjesama kole sa nagovještavale dramatični napon nemira. Sada Zantotto želi da u pjesmi stvori novu mjeru čovjeka, novu jeziku koji bi mogao osmisli ti neživa bića: mašine, kozmonautika, pa i mi! I ovi i sve što čini neartikulirani ritam svakodnevnog života. Lirskim sredstvima Zantotto pokušava dakle da se suoči s problemom inkongruencije, informatizma, da rekonstruira svijet koji je u stvari stvaran. Ili, kako kaže Kavka red: to još nije jasno, ali se nagovještava kroz uspostenje jednog drugog vremena.

„Formosan resnare due Amariyalla silves!”
„Animula vagula blandula”

Ovaj vrlo živi glas savremene pjesničke Italije, taj Zanzotto koji se afirmirao i kao esejista i antologičar, javlja se već preko dvanaest godina poezijom koja znači agresivnu novost, koja zbunjuje i estete i filologe, koja obogaćuje talijansku liriku za jedno novo viđenje

O Zantovitoj poeziji izrekli su svoje sudove pjesnici Giuseppe Ungaretti, Eugenio Montale, Pasolini, Franco Fortini, Camerino, Chiara, Pampaloni, Betocchi, Caproni, Ro i drugi. Za Ungarettu Zantovito je "slobodni pjesnik"; za Montalea i Fortinija je pjesnik "pjesnika geografskih"; Pampaloni vidi u njoj "Akvu dubinu koja odmah nije bila podignuta u talijanski poeziji, možda od vremena mladosti Salvatora Quasimodoa". "Njegove pjesme — kaže Fortini — spadaju među najlijepe pjesme — koje sam čitao u posljednjih nekoliko godina". I dalje. Za Montalea Zantovito je najbolje sredstvo za upoznavanje stvar. Poezija je obogaćenje stvarnosti, a stvarnost uvjetuje poeziju, poezija uvjetuje i modificira stvarnost. Ali je poezia istovremeno izvan svake definicije jer — ako se ona može odricati privilegije da govori o stvarnosti — ona govori o stvarnosti, o stvarnosti posredstva, a to znači poezia ima uvijek završnu riječ.

Poezija jeste li bi trebala anačiti zrelost mi-
slu. Da li postoji danas, općenito uzevši, takova
zrelost u talijanskoj poeziji? Današnja talijan-
ska poezija je neosporno kćerka našeg doba i
od njega dobiva utjecaje, bilo dobre ili loše.
Mi živimo u ovom dobu i u raznim stupnje-
vima slijedimo njegov silan razvoj, te smo po-

Pouku ovih dvaju pjesnika, koji završavaju jedan peripet i započinju novi, si' jedili su mnogi, mladi pjesnici, koji pri tom ipak nisu zaboravili Pavessa, nisu zanijekali Sinigallija, De Libera, Lorcu, Eluarda, Neruda, Eliota, Pounda, Jesenjina. Pod utjecajem evropske poezije i uz poticaj jednog osobnog talijanskog ambijenta razvijaju novi pjesnici kako što su, pored spomenutih Zanotto i drugih Piero Biglieri, Giorgio Caproni, Massimo Grillandi, Piero Ciampi, Accrocca, Volponi i drugi. Oni su, kao i pjesnici evropske škole, i moralnih sadržaja, u rastjerivanju i ustrajavanju, znadoše naći svoj jasni položaj, potvrditi svoju osjećajnost i zrelost.

šavila, ova dva puznja, pa i ona najavna
gandea, općenito i nadalje više korjenite i
tradicije, čak i onada kada se bori protiv tra-
dicije; ona se bavi u isto vrijeme modernom
tehnikom putem studija i usvajanja krležinih
sredstava američke i evropske poezije. Novos-
tvarno, ali i u skladu s tradicijom, ovaj "se-
žaj" (Kojega su eksperimentalisti u početku
nemařavili) a taj je sadržaj izrazito antiest-
etičističan, antiretoričan, i stoga odvažno za-
stupa poeziju koja se bavi ljudskih previra-
nima u suvremenom društvu. Ovoj poeziji
daju doprinos i drugi pjesnici, kao što su
jedna grupa najnovijih, koju čine Giovanni
Guiliani (rođen u Rijeci a boravi u Trstu),
Sanguinetti, Porta, Bagestrini e Pagliarini. O-
pjesnici su idejno u polemici sa svim tradicij-
cičama sa svim generacijama upravo stoga
što su svim generacijama i tradicijama op-
konf. Oni tvrde, i ona tradiciju u talijanskoj knji-
ževnosti, ali je zanemarena. Ipak su oni u po-
lemici i sa "tradicionalistima" koje optužuju
za izmjenjuju mjesta i zauzeti položaj sa
tradicijom. Pjesnikinja i kritičarka, Erika
Riker, "Najnoviji" (a to pokazuje i njihov
antologija izlaska prije par godina pod tim
slovom) daju približno obilježje zadnjeg pe-
smikog veka, određene generacije ("šezdeset-
godina"). Za sada, čini mi se, oni su više tere-
tari, nego kritičari. Oni su, međutim, u po-
svećenom poslojstvu, ali na koji način?
Ponašaju se kao superavangardisti, koji su pre-
rasli stara pravila. Govore u negativu, pred-
staju, metriku i stil. Nasrtili su i u dršku.
Neke, kao Sanguinetti, ponovo se obraćaju Pe-
soliniju, kao ideološkim autoritetu. Oni su
cijenili i njegove "prethodnosti", ali ne
i ona prethodna i "prethodnica". Neke
sinonimi bijega, to jest opadanja i dekadencije.
Ipak se danasnja talijanska poezija može po-
hvaliti razno! Košću tužom i smjerno, što sa-
mo govori o napretku i razvoju, ali ne
petnaest do dvadeset godina, kao se poezija
više-manje, kretala u zatvorenom krugu no-
plodne i provincijske alkemije.